

13.

Se făcuse de prînz cînd telefonul de pe măsuta lui Fabius zbîrnîi dulceag, ca o albină.

— Alo! Alo! urlă Kosef J. fericit, crezînd că îl sunau fie Franz Hoss, fie Fabius.

Cineva de la bucătărie îl anunța însă că trebuia să *ridice* prînzul pentru etajul doi.

Kosef J. simți cum îi tremură mîna în care ținea receptorul. Abia reuși să pună receptorul în furcă. Neliniștea crescuse din nou în sufletul său. Nu îndrăzni însă nici să întîrzie prea mult. Vocea fusese destul de autoritară. Masa de prînz nu putea fi decît o treabă foarte serioasă.

Apăsă pe butonul care comanda liftul și, spre uluirea sa, liftul veni. Coborî și se înhămă la vechiul cărucior pe care se aducea în fiecare zi mîncarea de la bucătărie la celulele deținuților. Primi porțiile pentru etajul doi, le stivui pe cărucior și le cără la etajul doi. Trecu printre celule și deschise toate obloanele ferestruicilor. Întinse fiecărui om porția sa. Nu privi pe nimeni în ochi. Mîncă și el, la capătul coridorului, o porție care era la fel cu a tuturor. Așteptă ca oamenii să termine de mîncat și culese tăvile de la fiecare. Le încărcă pe cărucior. Închise la loc obloanele și duse

tăvile înapoi la bucătărie. Nimeni nu-i spusese nici un cuvânt. Nimeni nu fusese mirat că-l vedea pe el, Kosef J., împărțind hrana în locul gardianului.

Își alese din nou, ca loc de așteptare, colțul dintre lift și fereastră. Orele se scurgeau ca niște viermi grași, plictisiți și nepăsători, lăsînd în urma lor dîre late de spumă străvezie. Nimeni nu se arătă în curtea interioară. Nici un zgomot nu tulbură somnolența penitenciarului.

Kosef J. se gîndi din nou la oamenii de *dinăuntru*.

„Au mîncat, ce le pasă”, își spuse el.

Probabil că majoritatea dintre ei moțăiau întinși pe paturile lor strîmte și tari. Probabil că unii se plimbau de colo-colo, numărînd pașii de la ușă pînă la fereastra zăbreliată.

„Ar avea nevoie de o plimbare”, cugetă Kosef J.

Și chiar atunci telefonul sună din nou și Kosef J. primi ordinul să deschidă ușile și să-i scoată pe deținuți în curtea interioară, pentru un sfert de ceas de plimbare.

„Cum să deschid ușile?”, se întrebă speriat Kosef J.

„Ce-or să zică *ei* cînd or să vadă că *eu* le deschid ușile?”, se întrebă el pentru a doua oară.

„Ce-or să creadă despre mine?”, se chestionă, profund nemulțumit, a treia oară.

Se grăbi, însă, să execute ordinul. Deținuții aveau, într-adevăr, nevoie de o plimbare. Făcu exact ceea ce știa că trebuia făcut. Capacitatea liftului era de șase persoane. Deschise primele șase uși. Primii șase deținuți ieșiră și, fără un cuvânt, se îndreptară spre lift. Liftul coborî și se întoarse gol peste un minut. Kosef J. deschise următoarele șase celule. Oamenii ieșiră și, fără să-l privească și fără să-i spună

un cuvînt lui Kosef J., se îndreptară spre lift. În cîteva minute toată lumea era jos. Kosef J. coborî ultimul. Deținuții, în curtea interioară, se plimbau în cerc.

„Ce blînzi sînt”, nu-și putu reprima observația Kosef J.

Oamenii se mișcau în șir indian, unul după celălalt. Fiecare privea înaintea sa, nimeni nu vorbea cu vecinul său din față sau din spate. Din cînd în cînd cîte un om ridica privirile și se uita la cer. Unii trăgeau puternic în piept aerul de după-amiază.

„Oare de ce sînt așa blînzi?”, se întrebă Kosef J.

Nu se vedea nici un gardian și nici un soldat prin apropiere. Oamenii ar fi putut să trîncănească puțin între ei. Ar fi putut să se mai oprească în loc din cînd în cînd, să se mai privească unii pe alții. Oare ce se întîmpla cu ei? Oare de ce nu făceau nimic? Oare se temeau să nu fie bătuți?

Kosef J., la acest gînd, își duse brusc mîinile la burtă pentru că avu impresia că el însuși primea un pumn în stomac.

Se temeau oamenii aceia, într-adevăr, de *el*? Se temeau să nu fie bătuți de *el*? Și el, în mod real, i-ar fi putut bate? Și ei n-ar fi reacționat în nici un fel dacă el i-ar fi bătut?

Evoluția *lucrurilor* i se părea incredibilă. Încercă să le privească fețele și să-i recunoască. Doar cu trei zile înainte Kosef J. stătuse într-o celulă, singur, gîndind, așteptînd și suferind ca fiecare dintre ei. Doar cu o săptămînă în urmă se plimbase, împreună cu ei, prin aceeași curte interioară. Nici el nu avusese curajul, nici cu o săptămînă în urmă și niciodată de altfel, să ridice capul și să privească în ochi un gardian. Era bine știut că pe gardieni nu era bine să-i privești în ochi.

„Trebuie să-i dau unuia un pumn, să văd ce face”, hotărî Kosef J. Un fel de curiozitate morbidă crescuse în el. Nu ura pe nimeni și nici nu purta pică nimănui. Departele de el un astfel de simțămînt. Dar curiozitatea devenise devorantă iar împrejurarea *propice*.

„N-am să lovesc tare, nu”, își spuse Kosef J.

„Dacă eu îl lovesc și el nu zice nimic, ei bine, atunci e rău”, își spuse iar Kosef J.

Nu-și preciză ceea ce ar fi fost așa de rău. Continuă să-i privească pe oamenii care se plimbau în cerc și continuă să creadă că nimic din ceea ce se întîmpla acolo nu era adevărat. Trebuia deci să lovească pentru că numai așa ar fi reușit să verifice dacă era sau nu *adevărat*.

„Dacă nimeni nu zice nimic, conchise Kosef J., atunci înseamnă că nimic nu e adevărat”.

„Dacă eu lovesc și el îmi răspunde, cugetă în continuare Kosef J., atunci înseamnă că totuși ceva, ceva tot e adevărat”.

Îi privea știind că-l va lovi pe unul dintre ei și în toată ființa lui se petrecea un lucru confuz, dar răscolitor. Se simțea puternic, dar umilit în același timp pentru că puterea sa asupra celorlalți nu avea nici un fundament real. Își dădu seama că pentru oamenii care se plimbau acolo, în cerc, el, Kosef J., nici nu mai exista ca persoană. El nu mai era Kosef J., el era o amenințare, o primejdie, *ceva* de care faci mai bine să te ferești.

Gîndul ăsta îl și înfurie oarecum.

„Pe care să lovesc?”, se întrebă el, privind cu mai multă atenție în jur. Se poziționează în așa fel încît oamenii să defileze, practic, prin fața lui.

Pe cine să lovească? Oamenii treceau unul câte unul, cu privirile în pământ. Kosef J. îi scruta pe rând. Primul i se păru prea bătrîn. Al doilea șchiopăta puțin. Al treilea părea atît de slab și de galben la față încît lui Kosef J. i se făcu milă. Al patrulea avea o față îngrozitor de speriată. Al cincilea era chiar omul proaspăt plasat în celula cu numărul 50 și pentru care Kosef J. simțea o anume simpatie. Al șaselea era un om foarte voinic și foarte puternic, ceea ce nu-i conveni lui Kosef J. Al șaptelea avea o mutră de veritabil borfaș iar Kosef J. își spuse că un asemenea om nu putea fi decît laș și lingușitor. Al optulea purta ochelari. Al nouălea tremura de frig...

Nu, în felul acela nu se putea alege *nimic*. Trebuia să lovească la întîmplare, numai și numai la întîmplare.

Își propuse să stea puțin cu ochii închiși și să numere în gînd pînă la o sută. Și chiar cînd va fi pronunțat cifra o sută să deschidă ochii și să-l lovească puternic pe omul din fața sa.

„Așa e cinstit”, își spuse Kosef J.

Închise ochii și numără pînă la o sută. Pe la numărul zece își spuse: „Doamne, oare n-am înnebunit?”. Pe la numărul douăzeci și trei își spuse: „Sîntem niște animale, toți”. Pe la numărul patruzeci și cinci își spuse: „Ar trebui să-mi fie rușine, ar trebui să intru în pământ de rușine și să zac acolo și să mă înec în noroi”. Pe la numărul șaptezeci își spuse: „Au făcut din noi niște animale, asta au făcut”. Pe la numărul optzeci și doi își spuse: „Ar trebui să plec cît mai repede, ar trebui să plec în oraș, ar trebui să mă ascund în oraș”. Pe la numărul optzeci și șapte își spuse: „N-am scris încă mamei, oare ce-o să zică mama?”. Pe la numărul nouăzeci și unu își

spuse: „Nu fac bine ce fac, e o măgărie, e o murdărie, e o lașitate”. Pe la numărul nouăzeci și patru își spuse: „Or să se repeadă la mine și or să mă rupă în bucăți și bine or să-mi facă”. Pe la numărul nouăzeci și șase își spuse scurt: „Vreau să mor”. Pe la numărul nouăzeci și șapte își spuse tremurînd: „Poate că totuși o să mă lovească și *el*”. Pe la numărul nouăzeci și opt își spuse: „Nu cred să mă lovească și *el*”. Pe la numărul nouăzeci și nouă își spuse: „E inutil”.

Deschise ochii și lovi sub urechea stîngă a cuiva. Omul din celula cu numărul 50 se clătină sub lovitură și își continuă drumul. Kosef J. simți și el vibrația loviturii, chiar în clipa în care îl lovea pe omul din fața sa. Nu se auzeau decît pașii oamenilor care se roteau în curtea interioară. Lui Kosef J. i se păru că se lovide *pe sine*. Rămase încrămenit, vînat, cu picioarele de plumb. Îl urmări cu privirea pe omul din celula cu numărul 50. Omul pășea în același ritm, păstra aceeași distanță de doi pași față de camaradul de dinaintea sa. Nu se mai clătina, dar privirile sale se adînciseră și mai mult în pămînt.

Kosef J. auzi, în creierul său, un fel de hohot sinistru de rîs. Primii șase deținuți, percutînd la un semnal nevăzut, se îndreptară spre lift și urcară în celulele lor. Liftul se întoarse gol. Următorii șase deținuți se îndreptară spre lift și urcară în celulele lor. Liftul se întoarse gol. Rînd pe rînd, după exact 15 minute de plimbare, deținuții urcară în celulele lor. Kosef J. urcă ultimul și încuie ușile celulelor.

Se chirci în cutia liftului, fără să-și mai pună salteaua și încercă să doarmă. Îl cuprinse un tremur ușor. Își înghiți saliva care i se părea, nu știa nici el de ce, dulceagă.